

JOEL KLERK PLANTESKOLE

Allé træer

- til det danske landskab

Lille Lyngbyvej 37 . 3320 Skævinge

tlf. 48 21 07 71 fax 48 21 07 88

1999

I **planteskolen** dyrkes træerne som enhver anden afgrøde, med vand og næring foruden beskæring, omplantning og pleje netop for, at gøre træerne egnede til omplantning. Gode planteskoletræer er derfor vækstsikre.

Træer sælges efter størrelse.

Små træer måles efter totalhøjde i cm: 150-175, 175-200, 200-250 og 250-300 cm.

Større træer måles efter stammeomfang (een meter over jorden) i cm. 6-8, 8-10, 10-12, 12-14, 14-16 cm o.s.v. til 20-25, 25-30 cm o.s.v.

En vellykket plantning opnår man bedst, ved at købe allétræer i en størrelse, hvor de allerede har stamme og krone, d.v.s. fra 8-10 og opefter.

Navn *Acer campestre* er et moderat til lille træ i ahornslægten, med 4-6 cm store håndlappede blade. Vækstformen er enten kroget og bred, eller mere opret, afhængig af den valgte sort. Navn er et oprindelig dansk træ med naturlig udbredelse i det sydlige Danmark. Hårdfor, vindstærk og tørketolerant.

Løn *Acer* er et stort bredkronet træ med 10-15 cm store håndlappede blade. Det unge træ har en glat bark som senere bliver afskallende. Løn er en oprindelig dansk træart. Ær eller Ahorn er i nær familie med løn. Bliver op til 25 meter højt og tåler en del blæst, men egner sig ikke til meget udsatte steder. Fra centraleuropa.

Røn *Sorbus*. Bornholmsk røn eller seljeron er et godt lille bredkronet allétræ, der bliver 5-8 m højt. Arten er vindstærk og hårdfor. Bladene er ovale, helrandede og noget grove. Træet blomstrer med store flodehvide skærme og berrere er orangerøde. Alm. røn med fannede blade er ikke specielt egnede til det åbne land.

Elm *Ulmus* er nok det mest karakteriske træ omkring gårde og i alléer i Danmark, men desværre på vej til at uddø p.g.a. elmesyge. Der er udviklet nye elmetyper, som skulle være resistente, vækstform er dog noget anderledes og typerne endnu ikke tilstrækkelig afprøvede. Indtil videre er det bedst ikke at plante elm.

Gartnere taler latin.

Alle planter har ét latinsk navn og ofte flere danske navne. For at undgå misforståelser benytter gartnere altid det latinske navn.

**JOEL KLERK
PLANTESKOLE**
tlf. **48 21 07 71**
BYLANDGÅRD
MELOSE
3320 SKÆVINGE

Vi kan levere træerne, opbindingsmaterialer, plantevejledning og rådgivning.

TRADITION Fra gammel tid har mennesker plantet træer omkring deres bolig. Træerne gav læ, brændsel, hegnsmateriale og foder. Samtidig var træerne kendingsmærker for den rejsende. Store gårde havde lange alléer, landsbyer havde træer rundt om gadekær og byjord og små gårde havde måske en enkelt række træer til at vise vej.

Et træ midt på gårdspladsen horte sig til, det gav skygge og atmosfære, - Træet havde en sjæl.

Oftede plantede man de træer, der kunne findes i skovene, og man så derfor stort på, om det var elm, lind, ask eller andet.

Man plantede de træer, der nemt lod sig flytte og dem, der var egnstypiske. Derfor er alléernes træer som oftest almindelige robuste danske træarter.

I 1700-tallet lod kongehuset franske vejingeniører anlægge de nye kongeveje og efter fransk skik, plantede man træer langs vejene - ofte lind.

På de større herregårde og slotte lod man sig inspirere heraf og hvor man havde råd, blev der ansat en gartner, som forstod podningens kunst. Han podede lindetræer af fransk herkomst til alléen.

Herfra stammer herregårdslandskabets og slottenes karakteristiske ensartede lindealléer.

EN GOD TRADITION AT PLANTE TRÆER.

Træer viser vej, markerer gården, giver ro og perspektiv i landskabet og giver bygningerne karakter.

PLANTEVALG I en allé eller som solitært træ på gårdspladsen bør man plante gode robuste danske træarter - det, er der tradition for og det giver de smukkeste og mest rolige landskabstræk. I haven eller parken derimod, kan man boltre sig med farverige vækster og mere eksotiske planter.

De bedste træer til alléer i det åbne land:

For alle træarter gælder, at der findes mange forskellige varianter og typer, som er egnede til forskellige formål. Vi hjælper gerne med råd og vejledning.

Ask *Fraxinus excelsior* kan blive 20-25 m. højt og er et hurtigtvoksende træ med mørkegrønne fannede blade. Træet springer sent ud, og giver da en tæt skygge.

Ask er et ret almindeligt træ i det nord- og midtsjællandske område, velegnet på kraftig, evt fugtig jord.

Birk *Betula* er et pionértræ - det sår sig selv overalt. Træet udvikler sig mest harmonisk, hvor der er læ. Der findes enkelte udvalgte navngivne typer af birk, som egner sig til det åbne land. Der er ikke tradition for at plante birk i alléer. - vær varsom hermed.

Birk er god i grupper, i en lund eller i "parken".

Eg *Quercus* er et stort bredkronet træ, som kan være enten kroget og bredt eller mere opret. På åbent land bliver træet ca 20 m. højt, tåler blæst og er meget hårdført. Eg kan være lidt vanskelig at etablere, men kan give en meget karakterfuld allé. Et typisk dansk træ.

Fuglekirsebær eller vild kirsebær *Prunus avium* kan blive op til 15 m. højt. Det er rigt blomstrende og med små røde bær. Træet egner sig ikke til det helt åbne land, men i områder med småskove og levende hegn kan det være et virkningsfuldt træ. Ynder tor bund.

Hestekastanie *Aesculus hippocastanum* bliver et stort bredkronet træ, op til 20-30 m. højt. Træet har store sammensatte blade, store blanke knopper og blomstrer med de karakteristiske "lys" i maj-juni. Hestekastanie er et stateligt træ velegnet til skovalléer, kræver megen plads og giver en massiv skygge.

Lind *Tilia* kan blive 25-30 m. højt og har et frodigt grønt løv. Lind er velegnet til alléer, stammehække, og som gårdspladstræ. At plante lind er en god tradition. Der findes både kraftigtvoksende og mere moderate lindetyper i handelen i dag.